

Rekonstruktion og revisor

Hvis en virksomhed kommer så meget under likviditetsmæssigt pres, at den ikke er i stand til at betale sine forpligtelser efterhånden som de forfalder, og der ikke umiddelbart er udsigt til en forbedring af denne situation, er virksomheden insolvent. Ved konstatering af insolvens har ledelsen pligt til at sikre, at alle kreditorer behandles ligeligt og at værdierne i virksomheden sikres bedst muligt. Ledelsen/ejerne bør også vurdere, om det er muligt at rekonstruere virksomheden, dvs. sikre grundlaget for fortsat drift. I det følgende gennemgås de "insolvensregimer", som Konkursloven byder på. Virksomhedens revisor kobles oftest fra, når der indledes formel insolvensbehandling. Vi gennemgår hvilke opgaver, som revisor kan bistå med og hvordan revisor kan sikre sit honorar bedst muligt.

Af Nicolai Dyhr, partner og Piya Mukherjee, partner og leder af Rekonstruktionsafdelingen, Horten

1. Betalingsstandsning

Betalingsstandsning er i al enkelthed, at alle usikrede kreditorer sættes på "pause".

Gæld, der er opstået før anmeldelsen af betalingsstandsning, må ikke betales, og ingen kreditorer kan foretage udlæg eller søge deres krav inddrevet på anden måde.

Betalingsstandsning er ikke i sig selv nogen kreditorordning; der sker ingen sanering af gælden. Men betalingsstandsningen skaber ro til arbejdet med at finde en mere varig løsning på virksomhedens økonomiske problemer, f.eks. en tvangsakkord, generel aftale om betalingshenstand (moratorium) eller – hvis ingen anden løsning er mulig – en konkurs.

1.1 Anmeldt betalingsstandsning

Betalingsstandsning er reguleret af Kapitel 2 i Konkursloven. Forudsætningen for en betalingsstandsning efter konkurslovens regler er, at virksomheden anmelder betalingsstandsningen til den skifteret, som virksomheden hører under og at virksomheden dermed anerkender at være insolvent. Anmeldelsen er ikke gyldig, medmindre virksomheden også foreslår en person (som hovedregel en advokat) som tilsyn under betalingsstandsningen, og den pågældende erklærer at være villig til at lade sig beskikke som tilsyn.

Det er kun virksomheden selv, der kan anmelde betalingsstandsning. Kreditor kan ikke påtvinge en virksomhed betalingsstandsning på samme måde, som en kreditor kan erklære en virksomhed konkurs. Dette skyldes, at virksomhedens ledelse/ejere fortsat kan disponere under betalingsstandsningen. Betalingsstandsning kræver derfor ledelsens og ejers aktive medvirken. Dispositionsretten er dog underlagt visse begrænsninger og kontrolleres af det udpegede tilsyn.

Tilsynet er ikke virksomhedens advokat, men skal sikre, at kreditorernes interesser varetages bedst muligt. Derfor kan virksomhedens faste advokat eller en advokat, der har været medlem af virksomhedens ledelse, ikke blive udpeget som tilsyn.

Det koster kr. 750 i retsgebyr for at anmelde en betalingsstandsning. Herudover må virksomheden forvente, at tilsynet vil kræve sikkerhed for salær til tilsynet under betalingsstandsningen.

1.2 "Stille" betalingsstandsning

Ofte høres begrebet "stille" betalingsstandsning. Det dækker over, at virksomheden rent faktisk er ophørt med at betale gæld, der er opstået før den skæringsdag, som virksomheden selv har valgt. Det ses også, at den "stille" betalingsstandsning styres af en advokat, som forestår kontakten med kreditorerne.

Den "stille" betalingsstandsning er ikke anmeldt til Skifteretten og

foretrækkes nogle gange, fordi virksomheden kan opnå mere diskretion.

MEN – ved at den "stille" betalingsstandsning ikke er anmeldt til Skifteretten, er den ikke reguleret af konkurslovens regler. Det betyder også, at de beskyttelsesmekanismer, konkursloven indeholder for blandt andet kreditorer under en betalingsstandsning, ikke finder anvendelse. Det betyder også, at der er langt større risiko for ledelsen og de rådgivere, der bistår ledelsen, for at ifalde erstatningsansvar overfor kreditorer, der lider tab under en "stille" betalingsstandsning.

Den "stille" betalingsstandsning kan *ikke* anbefales !

1.3 Forløbet af den anmeldte betalingsstandsning

Som nævnt indledes betalingsstandsningen med en anmeldelse til skifteretten, der noterer anmeldelsen og beskikker den advokat, virksomheden har foreslået, som tilsyn.

Skifteretten fastsætter et møde, der skal afholdes senest 3 uger efter anmeldelsen. Alle kreditorer indkaldes til dette møde, hvor skifteretten tager stilling til, om betalingsstandsningen skal fortsætte.

Tilsynet skal udsende en orientering til alle kendte kreditorer inden 1 uge efter anmeldelsen. Denne orientering skal indeholde en redegørelse for årsagen til og formålet med betalingsstandsningen, virksom-

hedens seneste regnskab, oversigt over aktiver og passiver samt en liste over alle kreditorer. Tilsynet indkalder også til mødet i skifteretten. Endelig opfordrer tilsynet alle kreditorer til at anmelde deres krav over for tilsynet.

På kreditormødet uddyber tilsynet formålet med betalingsstandsningen, og skifteretten beslutter på den baggrund, om betalingsstandsningen skal fortsætte. Hvis ingen kreditorer er mødt eller kreditorerne ikke har væsentlige indsigelser, og hvis tilsynet anbefaler en fortsættelse, vil skifteretten normalt forlænge betalingsstandsningen med 3 måneder. Tilsynet skal orientere kreditorerne om udfaldet af kreditormødet inden 1 uge.

Når forlængelsen er ved at være udløbet, kan virksomheden bede skifteretten om at tillade, at betalingsstandsningen fortsætter i en yderligere periode – typisk 3 måneder. Hvis tilsynet støtter dette, vil skifteretten som regel imødekomme anmodningen.

Betalingsstandsningen kan på denne måde forlænges nogle gange, men kan ikke samlet være mere end 1 år.

Betalingsstandsningen kan når som helst ophøre ved virksomhedens tilbagekaldelse, eller hvis betalingsstandsningen udløber uden at være begæret forlænget. Skifteretten kan også bestemme, at betalingsstandsningen skal ophøre, hvis den savner et rimeligt formål eller ledelsen/ejer ikke samarbejder loyalt.

1.4 Drift under anmeldt betalingsstandsning

Tilsynet skal godkende, at driften af virksomheden fortsætter.

Når tilsynet har godkendt, at driften fortsætter, indebærer det, at alle krav, der opstår i forbindelse med driften, bliver fortrinsberettigede, hvis virksomheden senere går konkurs. Disse krav rangerer lige efter omkostningerne ved konkursbehandlingen, men før lønmodtagerkrav.

Under betalingsstandsning er der mulighed for at opnå likviditetsmæssig forstrækning ved at optage lån i Lønmodtagernes Garantifond til lønninger, der forfalder til betaling under betalingsstandsningen under nærmere angivne begrænsninger.

Hvis der påtænkes salg af virksomhed eller andre væsentlige dispositioner, skal kreditorerne forinden høres. Høringen sker ved at tilsynet orienterer kreditorerne om den påtænkte "væsentlige" handling, hvorefter kreditorerne har en frist på minimum 7 dage til at komme med eventuelle indsigelser.

2. Akkord

Som nævnt er betalingsstandsning i sig selv ikke nogen ordning med kreditorerne – men giver alene et pusterum til at arbejde for en ordning.

2.1 Tvangsakkord

Virksomhedens gæld kan saneres gennem en tvangsakkord, hvor virksomhedens kreditorer tilbydes minimum 10% af deres usikrede krav til fuld og endelig afgørelse af gældsmellemværendet.

Rent praktisk skal dette ske ved at virksomheden i samarbejde med en uvildig revisor og en vurderingsmand ("tillidsmændene") udarbejder et forslag til tvangsakkord, som indeholder:

- Oversigt over virksomhedens aktiver og grundlaget for værdiansættelsen
- Oversigt over virksomhedens forpligtelser og eventuelle sikkerheder
- Redegørelse for årsagen til, at virksomheden søger tvangsakkord og redegørelse for om der foreligger omstændelige dispositioner (dvs. dispositioner, hvor nogle kreditorer her blevet forfordelt og lign.)
- Beregning af den forventede dividende, hvis virksomheden i stedet erklæres konkurs
- Selve akkordforslaget, ledsaget af driftsbudgetter, hvis forslaget indeholder en henstandsordning.

Tillidsmændenes opgave er udelukkende at udarbejde de nævnte opstillinger og redegørelser. Tillidsmændene må *ikke* medvirke til selve akkordforhandlingerne med kreditorerne. Sædvanligvis vil det derfor være tilsynet under betalingsstandsningen, som fører disse forhandlinger i samarbejde med virksomhedens ledelse/ejere.

Akkordforslaget kan gå ud på (i) betaling af et beløb her og nu til fuld og endelig afgørelse, fx hvis der er tilvejebragt midler ved frasalg eller finansiering af virksomheden, (ii) betaling af afdrag over en periode, finansieret af det forventede driftsoverskud, (iii) henstand med betaling af hele gælden (moratorium) eller en kombination af disse modeller. Alle usikrede kreditorer skal behandles ligeligt, medmindre de udtrykkeligt HAR accepteret at få en ringere stilling.

Akkordforslaget skal for at være blive vedtaget tiltrædes af minimum 60% af de usikrede kreditorer, både beregnet efter antal og efter kravenes størrelse. En virksomhed, der fx har én meget stor kreditor der i sig selv har et krav, der udgør 60% af den samlede kreditor masse, kan således ikke opnå akkord alene på baggrund af accept fra den pågældende store kreditor. De øvrige små kreditorer skal også stemme for akkorden, så der i alt er minimum 60% af antallet af kreditorer, der har stemt for.

Hvis der tilbydes en akkord lydende på betaling af et beløb til fuld og endelig afgørelse, skal dette tiltrædes af samme procentdel af de usikrede kreditorer, som den del af gælden, som skal kvitteres efter forslaget, dog minimum 60% og maksimum 75%. Hvis der tilbydes 50% til fuld og endelig afgørelse, skal dette forslag tiltrædes af 60% af kreditorerne. Hvis der tilbydes 30%, skal det tiltrædes af 70% og hvis der tilbydes 10% skal det tiltrædes af 75% efter såvel kreditorernes antal som masse.

Udover at forslaget skal tiltrædes af kreditorerne skal det også godkendes af Skifteretten ("stadfæstelse").

Time out standser kampen kort og tropperne reorganiseres.

Photo/SXP

Akkorden er bindende også for de kreditorer, der har stemt imod, de kreditorer, som ikke har anmeldt krav og kreditorer, der ikke fremgår af virksomhedens bogføring, men hvis krav er opstået før den valgte skæringsdag for akkorden.

2.2 Frivillig akkord

Som det fremgår af punkt 2.1. ovenfor, er der en række betingelser til grundlaget for en tvangsakkord, som gør det både omkostningsmæssigt og tidsmæssigt krævende at gennemføre processen.

Hvis virksomheden har relativt få, men store kreditorer, kan det være hensigtsmæssigt i stedet at søge at indgå en aftale med hovedkreditorerne på frivillig basis, dvs. en frivillig akkord. Dette forudsætter, at der kan opnås aftaler med *alle* kreditorer.

For at gøre dette muligt, og hvis virksomheden har en likvid behold-

ning af en vis størrelse, er det oftest mest praktisk at aftale med de store kreditorer, at alle kreditorer med krav under en vis grænse, indfries fuldt ud. Akkordaftalerne indgås så kun med de resterende store kreditorer.

En frivillig akkord binder ikke de kreditorer, der ikke har anmeldt krav eller kreditorer, hvis krav ikke fremgår af bogføringen (fx erstatningskrav, der først bliver fremsat senere).

3. Konkurs

Virksomheden har også mulighed for at indgive egen begæring om konkurs. Begæringen koster kr. 750 i retsgebyr. Der skal også stilles sikkerhed for omkostningerne ved konkursbehandlingen – typisk kr. 30.000. Sikkerheden skal stilles kontant. Hvis virksomhedens likviditetsberedskab er helt i bund, kan ledelsen altså risikere, at der ikke kan

indgives konkursbegæring, fordi der ikke kan stilles den nødvendige sikkerhed.

Lønmodtagere, der indgiver konkursbegæring mod deres arbejdsgiver, skal ikke stille sikkerheden på kr. 30.000. Hvis virksomheden er uden midler, er det derfor en mulighed at opfordre en lønmodtager med et krav overfor virksomheden til at indgive konkursbegæringen.

Hvis virksomheden drives i selskabsform, har ledelsen mulighed for at lade sig afmelde hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Det indebærer, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen beder skifteretten tvangsopløse selskabet. Hvis selskabet oplyses at være insolvent vil skifteretten tage selskabet under konkursbehandling. Denne proces er dog langvarig; der vil som minimum gå et halvt år fra at ledelsen lader sig afmelde til selskabet er erklæret konkurs.

Beslutningen om, hvorvidt der skal indgives konkursbegæring eller anmeldes betalingsstandsning afhænger af, om virksomhedens drift grundlæggende set er sund og hvilket potentiale virksomheden har.

Konkurs må anbefales, hvis virksomheden ikke har reelle overlevelseshedsmuligheder, selvom der sker sanering af gælden og trimning af organisationen. I så fald er kreditorerne bedst tjent med en hurtig afvikling af virksomheden og navnlig en hurtig konstatering af tabet, således at kreditorerne kan foretage afskrivning i moms- og skattemæssig henseende.

Hvis virksomheden har overlevelseshedspotentiale og virksomheden drives i selskabsform, men der ikke kan tilvejebringes tilstrækkelige midler til at tilbyde kreditorerne en akkord på minimum 10%, er det også muligt at benytte konkurs i rekonstruktionsøjemed. I så fald kan virksomheden sælge alle aktiviteter til en køber til de priser, der kan opnås i dagens marked. Købesummen indgår i konkursboet og fordeles mellem kreditorerne. Efter konkursbehandling af det sælgende selskab opløses selskabet endeligt og derigennem sker der "sanering" af den del af forpligtelserne, der ikke kan dækkes af dividenden fra konkursboet.

Denne model benævnes "Fugl Føniks" og opfattes til tider af kreditorer som konkursrytteri, da køber af virksomheden meget ofte er de tidligere ejere, som på denne måde har mulighed for at videreføre virksomheden og få slettet gammel gæld.

Hvis en virksomhed erklæres konkurs udpeger Skifteretten en kurator, hvis opgave er at søge at skaffe størst muligt dividende til kreditorerne. Hvis aktiviteterne kan sælges til en køber, der agter at videreføre driften, kan aktiverne sælges til en højere pris end hvis der sker salg i småbidder. Som oftest er det virksomhedens hidtidige ejere og ledelse, der har størst indsigt i virksomheden og som derfor er indstillet på at give den højeste pris (og oftest eneste bud) for virksomheden. Dette er baggrunden for, at det meget ofte er de hidtidige ejere, der køber aktiviteterne ud af konkursboet.

4. Gældssanering

Som oftest hæfter virksomhedens ejere personligt for virksomhedens gæld til bank og andre finansierere. En konkursbehandling af virksomheden vil ikke sanere disse kautionskrav.

Virksomhedens ejere har i så fald mulighed for at søge gældssanering af deres forpligtelser, herunder gæld til banker og andre vedrørende virksomhedens forpligtelser. Sædvanligvis indebærer gældssanering, at der skal betales afdrag til kreditorerne i 5 år. Ved gældssanering, der meddeles erhvervsdrivende i forbindelse med konkurs nedsættes afdragsperioden fra 5 til 3 år, netop for at gøre det muligt for iværksættere og andre virksomhedsejere at komme i gang med at drive virksomhed igen.

5. Revisors arbejde i betalingsstandsning og konkurs

5.1. Betalingsstandsnings-/rekonstruktionsarbejde

Det hænder, at revisor vælger at afbryde klientforholdet til virksomheden i forbindelse med dennes anmeldelse af betalingsstandsning, fx grundet skyldners manglende betaling af udestående mellemværender. Revisor forkaster herved muligheden for at bistå virksomheden igennem en rekonstruktionsperiode med mulig indtjening og tættere klienttilknytning til følge.

Den væsentligste aktør i forbindelse med betalingsstandsningens indtræden – udover virksomheden – er den tilsynsførende advokat, der fungerer som mellemløbet overfor kreditorerne, skifteretten, samarbejdspartnere og leverandører mv. Tilsynet skal forfølge et formål med betalingsstandsningen i kreditorernes interesse, hvilket i praksis vil være at tilvejebringe størst mulig dividende til kreditorerne under de givne forhold.

Konkurslovens habilitetsregler sikrer kreditorerne en vis sikkerhed for, at virksomhedens faste advokat ikke udpeges som tilsyn, bl. a. med det formål at undgå risiko for uretmæssig begunstiggelse af virksomheden og dennes nærtstående i forbindelse med betalingsstandsningen.

Tilsynets har derfor som regel forholdsvis begrænset kendskab til virksomhedens "sande tilstand" på tidspunktet for betalingsstandsningens indtræden, hvor tilsynet imidlertid samtidig skal rådgive om virksomhedens reelle valgmuligheder og – om muligt – udstikke den rette rekonstruktionsmodel.

Tilsynets beslutningsgrundlag er afgørende for de trufne valg. I praksis støtter tilsynet sig i høj grad til oplysninger og anvisninger modtaget fra ledelsen. Dette er imidlertid ikke risikofrit, da der ikke sjældent konstateres uoverensstemmelser mellem ledelsen og dennes faste rådgivere, særligt i ejerledede virksomheder.

Revisors bistand er til stor nytte i betalingsstandsningen. Revisor kan indledningsvist bl.a. deltage i retablering af bogføring, afstemning af en indgangsbalance med opgørelse af nettoværdier og gældsposter, opgørelse af skyldige skatter og afgifter, levering af retvisende nøgletal

og planlægningen af betalingsstandsningens formål i det hele taget ved afdækning af krisens årsag samt bidrage i anvisning af den rette strategi indenfor de givne økonomiske rammer.

Revisors deltagelse i opstillingen af en "modregnet balance", indeholdende et estimat af dividende under forskellige scenarier – fx konkurs sammenholdt med en akkordsituation – med regulering for fortrinsstillede krav (pant), massekrav (kurator, revisor mv.), privilegerede krav (lønmodtagerforpligtelser mv.), samt nedskrivning af aktiver til "reelle" realisationsværdier, er ofte et redskab til stor nytte i rekonstruktionsarbejdet.

Tilsynet støtter sig bl. a. til revisors viden om virksomheden i forbindelse med udskillelsen af virksomhedens sunde og usunde dele, udarbejdelse af vurderingsberetninger, værdiansættelse af aktiver, afklaring af skattemæssige konsekvenser i forbindelse med valg af rekonstruktionsmodel, deltagelse i forhandlinger ved salg af virksomhed, samt i arbejdet med løbende levering af udførlig og fyldestgørende information til kreditorerne, for hvis regning og risiko betalingsstandsningens arbejde udføres. Revisors aktive deltagelse giver endvidere kreditorerne en ekstra sikkerhed imod en uforsvarlig videreførelse af virksomhedsdriften, hvor betalingsstandsning kan savne ethvert formål.

Revisor kan derudover tillige fungere som uafhængig fagkyndig tillidsmand i forbindelse med arbejdet på en akkordløsning, jf. konkurslovens § 165, idet beskikkelse som statsautoriseret revisor i sig selv udgør en beskikkelse til at fungere som regnskabskyndig tillidsmand, jf. konkurslovens § 164. Der er intet til hinder for, at virksomhedens faste revisor agerer tillidsmand.

5.2. Opgaver i forbindelse med konkurs.

Der er ingen krav i konkursloven om, at kurator skal indhente bistand fra revisor. I større/komplekse konkursboer er kurator dog som regel afhængig af assistance fra revisor til at skabe klarhed over aktiver og passiver i form af udarbejdelse af indgangsbalance med opgørelse af nettoværdier og gældsposter, bl. a. til brug for udarbejdelsen af de halvårige statusredogørelser i medfør af konkurslovens § 125, stk. 3.

I sådanne konkursboer er det heller ikke usædvanligt at udnytte revisors regnskabsmæssige indsigt i undersøgelser af mulige omstødelige dispositioner og ledelsesansvar, bl. a. i forbindelse med gennemgang af konti, sikkerhedsdokumenter og pantesikkerheder, tingbøger, betalingsstrømme, omposteringer i bogføringsmateriale og afdækning af "camouflerede" overdragelser eller usædvanlige dispositioner foretaget forud for fristdagen uden forelæggelse for kreditorerne.

Revisor udarbejder som regel afsluttende boregnskab i de større/komplekse konkursboer, indeholdende fordeling af boets værdier blandt kreditorerne i henhold til konkursordenen og endelig opgørelse over foretagne udlodninger.

En arbejdsdeling aftales ofte i forbindelse med konkursens indtræden, hvorved gennemførelsen af konkursbehandlingen koordineres

med revisor, deltagelse i opgaveløsning indenfor dennes kompetenceområder. Dette under forudsætning af, at der er midler til dækning af ekstern bistand på boets regning, og at den indhentede eksterne bistand er til kreditorernes fordel.

5.3. Revisors honorar i betalingsstandsning, henholdsvis konkurs.

Det er generelt omkostningstungt og likviditetsmæssigt belastende at drive virksomhed i en betalingsstandsning. Omvendt har den insolvente skyldner som regel yderst begrænsede likvider til rådighed. Driften må ikke være tabsgivende i betalingsstandsningsperioden. Indtjeningsevnen skal – udover udgifterne til den ordinære drift og eventuelle rationaliseringstiltag – sammenholdes med de anslåede ekstraudgifter til tilsyn og revisor, samt den anslåede varighed, omfanget og chancerne for et gunstigt udfald af betalingsstandsningen.

Revisor skal overveje, om der kan og skal kræves deposita, hvis der er betydelig risiko for manglende dækning helt eller delvist af salæret for bistand etc. under betalingsstandsningen.

I tilfælde af senere konkurs reguleres salær til eksterne rådgivere efter fristdagens indtræden af konkurslovens §§ 93-94, betegnet de primære og sekundære massekrav, idet konkurslovens § 93 omhandler omkostninger ved selve konkursen, mens § 94 omfatter omkostninger pådraget forud for konkursen under nærmere betingelser.

Ifølge konkurslovens § 93, nr. 2 og 3 dækkes omkostninger ved boets behandling og gæld, der pådrages under bobehandlingen i lige forhold. Dette omfatter tillige omkostninger til revisor for arbejde udført under konkursen. Såfremt der ikke bliver dækning til revisor for dennes honorar, der er omfattet af konkurslovens § 93, stk. 3, kan kurator afhængigt af de konkrete forhold blive pålagt hæftelse.

Som sekundære massekrav dækkes rimelige omkostninger ved for-søg på at tilvejebringe en samlet ordning af skyldnerens økonomiske forhold, jf. konkurslovens § 94, nr. 1. Derefter dækkes gæld, som skyldneren efter fristdagen har pådraget sig med tilsynets samtykke, jf. konkurslovens § 94, nr. 2. Det er væsentligt at være opmærksom på, at der ikke er nogen tidsmæssig betinget frist for anerkendelse af krav efter § 94, nr. 1, hvorved omkostninger opstået forud for fristdagen dækkes forud for krav pådraget efter fristdagen omfattet af § 94, nr. 2, forudsat de i nr. 1 angivne betingelser er opfyldt.

Såfremt der er leveret arbejde med tilsynets samtykke, og skyldner efterfølgende tages under konkursbehandling, bevares fortrinsstillingen som sekundært massekrav, jf. konkurslovens § 94, nr. 2, hvis fristdagen er opretholdt. Dette er kun tilfældet, hvis arbejdet er udført efter konkursbegæringens indgivelse eller konkursbegæring er indgivet i skifteretten inden 3 uger efter betalingsstandsningsophør, jf. konkurslovens § 1, stk. 2.

I tilfælde af, at konkursbegæring er indleveret senere end 3 uger efter betalingsstandsningens ophør, vil datoen for konkursbegæringens

indlevering være fristdag i konkursboet. I så fald vil krav hidrørende fra fejlslagent forsøg på tilvejebringelse af en samlet ordning for skyldner - herunder salær til revisorarbejde vedrørende dette, samt salær til den tilsynsførende advokat og beskikkede fagkyndige tillidsmænd i forbindelse med eventuelle akkordforhandlinger, være omfattet af konkurslovens § 94, nr. 1, hvorimod krav der er stiftet under betalingsstandsningen med tilsynets samtykke, alene vil opnå dækning som simple krav i konkursboet, jf. konkurslovens § 97.

Revisor kan dermed være nødsaget til at indlevere konkursbegæring mod skyldner inden for 3 uger efter betalingsstandsningens ophør med det formål at sikre en fortrinsstilling for sit salær vedrørende almindeligt revisionsarbejde - fx udarbejdelse af årsrapport - udført med tilsynets samtykke, jf. konkurslovens § 94, nr. 2, da dette arbejde i andet fald vil blive et simpelt krav i konkurs, jf. konkurslovens § 97.

Såvel forsøg på generelle frivillige ordninger som tvangsakkordordninger er sekundære massekrav, jf. konkurslovens § 94, nr. 1. Ifølge forarbejderne til den foreliggende formulering af bestemmelsen blev denne ordning bl. a. indført, fordi skyldners rådgivere forinden påbegyndelse af arbejdet med forsøg på en frivillig ordning sædvanligvis var nødsaget til at kræve sikkerhed for omkostninger, hvilket i praksis ofte var vanskeligt for skyldner. I praksis kræves der fortsat sikkerhed i uændret omfang.

Begrebet *forsøg* i henhold til konkurslovens § 94, nr. 1, omfatter såvel mislykkede forsøg på kreditorordninger som endeligt aftalt frivillige akkorder og stadfæstede tvangsakkorder, der efterfølgende er slået fejl grundet misligholdelse af enhver art. Forsøg på akkordordninger, der på forhånd er håbløse, er næppe fortrinsstillede massekrav. Derudover er begrebet tidsmæssigt afgrænset således, at der kun opnås fortrinsret for arbejde med forsøg på kreditorordninger, der er opgivet indenfor rimelig tid i forhold til konkursens indtræden. Ifølge retspraksis skal der således være en vis tidsmæssig sammenhæng mellem det fejlslagne rekonstruktionsforsøg og den efterfølgende konkurs.

Skifteretten fastsætter fortrinsstillede honorar til advokat og revisor under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed, jf. konkurslovens § 239. Fastsættelsen sker på baggrund af en begrundet indstilling med beskrivelse af det udførte arbejde, idet der ved udmålingen bl.a. tages hensyn til de involverede værdier, den medgåede tid, kompleksiteten af det udførte arbejde, indsatsen som helhed samt det endelige udfald for kreditorerne.

5.4. Ansvar for revisors bistand i anmeldte ctr. stille betalingsstandsninger.

Der har i de senere år været et forøget fokus på erstatningsansvar overfor rådgivere af insolvente virksomheder. Der findes righoldig retspraksis vedrørende rådgiveransvar overfor insolvente virksomheder, mens der stort set ikke findes retspraksis omhandlerende rådgiveransvar for revisor i forbindelse med bistand ydet til konkursboer.

Ansvarsgrundlaget for vurderingen af revisors rådgivning overfor insolvente virksomheder vurderes ud fra den almindelige "culpa"-regel. Der kan udledes en række generelle momenter i forbindelse domstolens vurdering indenfor disse sager, idet det bemærkes, at de almindelige betingelser om dokumentation for lidt tab, årsagsforbindelse og adækvans tillige er påkrævet for pålæggelse af erstatningsansvar:

Den leverede kreditorinformation i forbindelse med den udførte rådgivning tillægges betydning. Rådgivning i stille betalingsstandsninger, hvorom kreditorinformation undlades med fare for oparbejdelse af tab hos en eller flere kreditorer uvidende om skyldners insolvens, anses generelt for ansvarspådragende, uanset om der er tale om hændelige fejl,

Rådgivning om overtrædelse af (klare) forskrifter, herunder klar fejlagtig skattemæssig rådgivning om rekonstruktionsmæssige konsekvenser for senere gennemførte dispositioner, tilsidesættelse af bogføringsbekendtgørelsen og kravene til god revisionsskik kan derimod være ansvarspådragende. Eksempelvis kan medvirken til skyldners oparbejdelse af restancer overfor SKAT ved undladelse af betaling af skatter og afgifter medføre et rådgiveransvar, jf. inddrivelsesvejledningen (tidligere cirkulære nr. 6 af 18. marts 1997 fra Told- og Skat-testyrelsen),

Rådgivning vedrørende videreførelse af virksomhedens drift udover håbløshedstidspunktet anses særligt for ansvarspådragende.

Uforvarlig rådgivning i tilfælde, hvor rådgiveren beviseligt ikke har sat sig ordentlig ind i skyldners konkrete forhold, mens statuering af erstatningsansvar er mere usandsynligt, hvor rådgiveren grundigt og velovervejet har rådgivet om en senere fejlslagen forretningsmæssig disposition.

Såfremt rådgiveren er pålagt bøde, irrettesættelse eller anden sanktion, for sin rådgivning overfor skyldner, fx ved revisornævnet, kan dette tillægges vægt som skærpende omstændighed ved ansvarsvurderingen, hvor denne begivenhed konkret har påført kreditorerne et tab.

Grundlæggende viser retspraksis, at rådgiverens bistand vurderes efter en streng culpanorm, idet målestokken for den leverede indsats overfor skyldner som udgangspunkt vurderes ud fra en "optimus vir" standard, dvs. som var den leveret af en af de dygtigste udøvere i standen.

Generelt lettes beviskravene til tabsudmålingen, des grovere ansvarsbrud der er udøvet fra rådgiverens side.

Enhver rådgiver må derfor gøre sig den faldgrube klart, at halvhjertet rådgivning eller venskabelig bistand på et løst fundament overfor en insolvent virksomhed, som fx. grundet manglende ressourcer ikke kan honorere sine rådgivere i en anmeldt/stille betalingsstandsning er særdeles farefuld, da domstolene ikke viser barmhjertighed overfor de rådgivere som ikke har sat sig konkret og grundigt ind i den insolvente virksomheds situation – unaset årsagen – når der pådrages kreditorerne tab som følge af den udførte rådgivning.

Konklusion

Der er i høj grad brug for revisors bistand til rådgivning af insolvente virksomheder. Ikke alene den tilsynsførende advokat i en betalingsstandsning, men også kurator har efter konkursdekretets afsigelse behov for regnskabsmæssig bistand i bred forstand. Som regel bliver revisor imidlertid kun inddraget sporadisk, hvilket bl. a. dels er begrundet i skyldners/boets begrænsede midler, dels i manglende koordinering med skyldner og advokat. Revisors honorering for rekonstruktionsarbejde er fortrinsstillet i konkurs, mens fortrinsstillingen for arbejde udført i betalingsstandsning med tilsynets samtykke kan fortabes, såfremt fristdagen ikke opretholdes ved indgivelse af konkursbegæring inden for 3 uger efter betalingsstandsningens

ophør. Derudover fortrinsstilles revisors bistand til et forsøg på en samlet ordning i en efterfølgende konkurs. Ansvarsgrundlaget for vurderingen af revisors rådgivning overfor insolvente virksomheder vurderes ud fra den almindelige "culpa"-regel, i hvilken forbindelse rådgivning til en "stille" betalingsstandsning generelt må anses for mere risikobetonet end rådgivning udført under en anmeldt betalingsstandsning.

Ved rådgivning til en insolvent virksomhed generelt fordres en grundighed og konkret stillingtagen til virksomhedens situation, hvorved det ansvarsmæssigt er risikabelt at yde overfladisk og/eller letsindig rådgivning af salærbesparende grunde, når der er betydelig risiko for oparbejdelse af kreditortab til følge.

INVENTIO.IT

AuditPlus - den mobile revisorløsning

Microsoft Dynamics C5 AuditPlus er markedets mest udbredte brancheløsning der håndterer alt omkring regnskab, bogføring og rådgivningsopgaver for dig som revisor samt den interne administration

- * Udvidet kundebogføring med standard kontoplaner
- * Simulering af bogføring samt momsafstemning
- * Intuitiv datatransport uafhængigt af version og platform
- * Afslutningsark samt dynamisk årsrapport i Excel
- * Timesag med resourcestyring
- * Elektronisk indberetning via XBRL

Inventio.IT er IT-totalleverandør og installerer, implementerer og varetager drift af IT-løsninger. Vores force er især C5 Online, ERP-løsninger, Hosting og netværk. Med vores to afdelinger i Herlev og Harlev J dækker vi hele landet.

Inventio.IT A/S - Lyskær 9, 2. sal - 2730 Herlev - Tlf.: 70 26 98 99
info@inventio.it - www.inventio.it - www.auditplus.dk - www.c5asp.dk